

stemmelser vedrører områder, som falder uden for direktivets anvendelsesområde.

Således må de særlige renteregler i checkloven, vekselloven, forsikringsaftaleloven, erstatningsansvarsloven samt CMR-loven antages at falde uden for direktivets regulering af forsinket betaling i visse handelsforhold (betaling for levering af varer eller tjenesteydelser), jf. også direktivets betragtning 13. Efter Justitsministeriets opfattelse ses der heller ikke i øvrigt at være behov for som følge af direktivet at ændre reguleringen i anden lovgivning af spørgsmål om morarenter ved forsinket betaling.

Med henblik på opfyldelsen af direktivet (artikel 3, stk. 1, litra d) sker der dog en forhøjelse af morarentesatsen i forhold til det gældende niveau, jf. nærmere ovenfor under pkt. 4.3. Forhøjelsen foreslås som nævnt gennemført generelt på rentelovens område, og den ændrede morarentesats vil således gælde for fordringer på formuerettens område, medmindre morarenten mv. er særligt reguleret i anden lovgivning.

4.4.2. Fravigelse ved sædvane mv. i forbrugerforhold

Efter Justitsministeriets opfattelse vil det være i strid med direktivet, hvis en kreditor inden for direktivets anvendelsesområde (dvs. i visse handelsforhold) som følge af handelsbrug eller anden sædvane stilles dårligere, end hvad der følger af direktivets bestemmelser.

Lovforslaget indeholder i lyset af direktivet en række bestemmelser, hvorefter lovens regler ikke kan fraviges til skade for fordringshaveren ved handelsbrug eller anden sædvane, jf. lovforslagets § 1, nr. 3 og 11 (den foreslåede § 1, stk. 4, 1. og 3. pkt., samt de foreslåede § 9 a, stk. 2, 1. pkt., og § 9 b, stk. 4, 2. pkt.). Der henvises til pkt. 4.4.1. samt pkt. 4.5.1. og 4.5.4.

Justitsministeriet har på denne baggrund endvidere overvejet, om muligheden for at fravige rentelovens regler ved handelsbrug eller anden sædvane til skade for skyldneren bør ophæves generelt i forbrugerforhold.

En sådan ændring vil navnlig indebære, at lovens § 5 (om morarentesatsen) ikke vil kunne fraviges til skade for forbrugeren ved sædvane. Lovforslaget medfører imidlertid en generel forhøjelse af den lovbestemte morarentesats.

På forbrugerområdet gælder der formentlig i praksis meget få sædvaner mv., som bindende fraviger renteloven til skade for skyldneren. I retspraksis synes der generelt at være mindre tilbøjelighed til at anerkende byrdefulde sædvaner, som forbrugerne ikke kan forventes at kende. I forbindelse med høringen over et ud-

kast til lovforslaget er der bl.a. peget på, at den omstændighed, at loven efter sin ordlyd tillader fravigelse ved sædvane, skaber en usikkerhed, som i sig selv er uheldig, og som kan misbruges af kreditorer ved at påberåbe sig sædvaner, som reelt ikke foreligger.

På den anførte baggrund finder Justitsministeriet, at det i forbrugerforhold ikke bør være muligt at fravige rentelovens regler til skade for skyldneren (forbrugeren) ved handelsbrug eller anden sædvane. Lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed, jf. lovforslagets § 1, nr. 3 (den foreslåede § 1, stk. 4, 2. pkt.).

4.5. Inddrivelsesomkostninger

4.5.1. Ændringer som følge af direktivet

Efter direktivets artikel 3, stk. 1, litra e, er kreditor, medmindre skyldneren ikke er ansvarlig for forsinkelsen, berettiget til at kræve *rimelig kompensation* af skyldneren for *alle relevante omkostninger ved inddrivelse*, der skyldes sidstnævntes forsinkede betaling. Det følger endvidere af direktivet, at i forbindelse med omkostningerne ved inddrivelse skal principperne om gennemsigtighed og proportionalitet i forhold til gælden overholdes. Medlemsstaterne kan under overholdelse af de nævnte principper fastsætte et maksimalt beløb for omkostningerne ved inddrivelse for forskellige niveauer af gæld.

Med henblik på opfyldelse af direktivets artikel 3, stk. 1, litra e, foreslås det, at fordringshaveren kan kræve, at skyldneren betaler fordringshaverens rimelige og relevante omkostninger ved udenretlig inddrivelse af fordringen, medmindre forsinkelsen med betalingen ikke beror på skyldnerens forhold, jf. lovforslagets § 1, nr. 11 (den foreslåede § 9 a, stk. 1).

Den foreslåede bestemmelse tager således alene sigte på spørgsmål om fordringshaverens ret til at kræve betaling for omkostninger ved *udenretlig* inddrivelse af fordringen. Spørgsmål om fordringshaverens ret til at kræve udgifter til en indenretlig inddrivelse betalt af skyldneren er allerede reguleret i retsplejelovens regler om sagsomkostninger (§§ 312, stk. 2, og 503 vedrørende fastsættelse af henholdsvis sagsomkostninger i byretten og fogedretten), og lovforslaget ændrer ikke herved, jf. den foreslåede § 9 a, stk. 4.

Det fremgår af direktivet, at kreditors adgang til at kræve betaling hos skyldneren for inddrivelsesomkostninger er underlagt tre betingelser: For det første skal der være tale om et inddrivesskridt i direktivets forstand. For det andet kan der alene kræves betaling for »relevante« omkostninger, og for det tredje har kreditor kun krav på »rimelig« kompensation.

Den nærmere afgrænsning af, hvornår der er tale om »inddrivelse« (på engelsk: »recovery«), giver an-